

УДК 61:37;615.1:37

© КОЛЕКТИВ АВТОРІВ, 2014

*Т.В. Богослав, О.О. Кравченко, Л.Ф. Кузнецова,
А.В. Клименко, В.В. Медведєв*

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В СИСТЕМІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ ДЗ «ЗМАПО МОЗ України»

Резюме. В роботі розглядаються проблемні питання існуючої системи післядипломної освіти лікарів. Медичні послуги високої якості можуть надаватися тільки спеціалістами, що були підготовлені у відповідності до оновлених вимог. Активізувати пізнавальний процес слухачів та розвинути їхні комунікативні та творчі навички дозволять сучасні педагогічні технології. Подальше удосконалення та розповсюдження дистанційного навчання за допомогою комп'ютерних технологій вважається перспективним у відповідності до найсучасніших вимог. В статті висвітлюються проблеми та перспективи дистанційного навчання в Україні, в тому числі й на підставі аналізу результатів анонімного опитування слухачів. Наводяться характеристики різних типів інформаційних технологій для дистанційного навчання. Широке використання дистанційних методів навчання надасть можливість слухачам підвищувати свою кваліфікацію безпосередньо на робочому місці, що, в свою чергу покращить якість викладання. На сьогодні в Україні метод навчання на відстані є реально можливим для подальшого росту медичних спеціалістів і можливості перевірки ними своїх знань. Цей метод відповідає вимогам і шляхам змін, яких потребує система післядипломної освіти в залежності від практичних потреб та потреб часу. Проблема дистанційного навчання потребує подальшого вивчення, організації та фінансової підтримки.

Ключові слова: післядипломна освіта, дистанційне навчання, стажування, інформаційні технології.

ВСТУП

Покращення якості освіти залишається пріоритетним аспектом сучасної системи післядипломної підготовки лікарів. Значною мірою результат викладання дисциплін залежить від форм та методів організації навчального процесу. Система післядипломної освіти потребує використання найновітніших технологій навчання, що включає дистанційне навчання (ДН). На сьогодні вона не тільки висуває нові вимоги до навчання, вона вже використовує засоби та методики для впровадження нових інноваційних методів навчання [1, 4]. Вже давно виникла необхідність перегляду вимог до форм навчання, контролю і підтвердження професійних компетенцій, що передбачає подальше використання дистанційних технологій, впровадження накопичувальної системи заліку учбових одиниць, удосконалення методичного забезпечення освітнього процесу, підготовку не тільки електронних навчальних посібників, а й програмного забезпечення.

ДН – це взаємодія викладача і слухача між собою на відстані, яке відображує усі якості учбового процесу та його компоненти (мету, зміст, методи, організаційні форми, засоби навчання) [2]. ДН реалізується специфічними засобами нових інформаційних технологій, які передбачають інтерактивність [1, 3]. До інформаційних технологій ДН відносяться аудіо-візуальні носії, комп'ютерне навчання, асинхронна електронна пошта, відеоконференції в Internet в режимі реального часу, відеоконференції по цифровому супутниковому каналу з використанням відеокompresії, відеоконференції по аналоговому супутниковому каналу. Наведені технології характеризуються різним ступенем комунікативної інтерактивності та вартістю організації навчання, що необхідно враховувати при створенні навчального закладом своїх інформаційних структур ДН. Модель ДН дозволяє раціонально використовувати фінанси обох сторін навчального процесу. Крім того, згідно досліджень, засвоєння знань за допомогою інформаційних технологій відбувається на 40 – 60 % швидше на годину часу, ніж при використанні звичайних технологій [1].

Мета роботи – вивчити проблеми та перспективи дистанційного навчання в системі післядипломної освіти в Україні. Нами було проведено анонімне анкетування слухачів, які навчались на різних циклах нашої академії, про їх ставлення до ДН, доцільності, можливостях та проблемах його використання. Всі опитані визнали перспективність й необхідність впровадження ДН. Основні причини привабливості ДН слухачі бачать у наступному: можливість обрання бажаного темпу та часу навчання (87% опитаних); вивчення навчальних матеріалів на місці, що більш за все влаштовує слухача (99% опитаних); створення для себе комфортної атмосфери навчання (100% опитаних); різноманітність способів ДН у порівнянні до традиційних форм навчання (75% опитаних); одержання додаткових навичок під час роботи з Internet-ресурсами (50% опитаних).

ДН має ще й іншу доцільність: слухачам доводиться мати справу з сучасними технологіями надання та обробки інформації (комп'ютерні технології, відео- і аудіотехнології, кабельні та супутникові системи, Internet та ін). Тому їм приходиться оволодівати цими технологіями, через що слухачі одержують додаткові навички та вміння. Останні значно підвищують загальноосвітній та технічний рівень медичних фахівців. Сучасний освітній процес використовує різні організаційно-технологічні моделі ДН: одична медіа, мультимедіа, гіпермедіа. Самою простою формою у випадку використання гіпермедіа є електронна пошта, телеконференції, аудіонавчання (поєднання телефону і телефаксу). Інші форми цієї моделі ДН – використання комплексу відео-, телефакса, телефону та аудіографіку.

ДН відкриває слухачам доступ до нетрадиційних джерел інформації, підвищує ефективність самостійної роботи, дає нові можливості для творчості, оволодіння та закріплення професійних навичок. Викладачам ДН дозволяє реалізовувати принципово нові форми і методи навчання. Як ж чинники заважають широкому впровадженню ДН в Україні в систему післядипломної освіти?

На нашу думку і думку опитаних нами слухачів це – відсутність комп'ютеризації всіх сфер життя суспільства; моральної підготовки професорсько-викладацького складу до впровадження нових технологій навчання; нормативно-правової бази та актів, що регламентують впровадження та проведення ДН; системи ДН та електронних програмних ресурсів для навчання.

ВИСНОВКИ

Реалізувати найсучасніші потреби до безперервної професійної підготовки медичних кадрів, яка дозволить спеціалістам швидко та ефективно підвищувати свою кваліфікацію у відповідності до запитів ринку медичних послуг, має комплексне впровадження в систему освіти ДН. Результати анонімного опитування слухачів різних циклів навчання підтвердили переваги та актуальність впровадження ДН. Усунути часові, територіальні та фінансові обмеження для розповсюдження нової інформації та передачі освітніх послуг можливо через створення навчальним закладом власних інформаційних структур ДН. В перспективі ДН буде відігравати все більшу роль в модернізації освіти, як на додипломному, так і на післядипломному рівні. Використання ДН в системі післядипломної освіти максимально наблизить процес навчання на місцях і зробить його воістину безперервним.

Література

1. Пиминов А.Ф. Внедрение дистанционного обучения в систему последипломного образования специалистов фармации // Провизор. – 2008. - №17. – С. 3–4.
2. Решетілов Ю.І., Проценко Н.М., Васильченко О.Ю. та інші. Перспективи післядипломного дистанційного навчання // Психологічні аспекти забезпечення якості післядипломної освіти. Тези доповідей ІХ навчально-методичної конференції ДЗ «ЗМАПО МОЗ України». – Запоріжжя, 2012. – С.82-83.
3. Фуштей И.М., Подсевахина С.Л., Паламарчук А.И. Психологические аспекты дистанционной формы обучения в практике последипломного образования врачей-терапевтов // Психологічні аспекти забезпечення якості післядипломної освіти: тези допов. ІХ навчально-метод. конф. ДЗ «ЗМАПО МОЗ України». – Запоріжжя, 2012. - С. 88 - 89.
4. Шаповал С.Д., Дмитрієва С.М., Грицун Т.О. Психологічні аспекти забезпечення якості післядипломної освіти // Психологічні аспекти забезпечення якості післядипломної освіти: тези допов. ІХ навчально-метод. конф. ДЗ «ЗМАПО МОЗ України». – Запоріжжя, 2012. - С.92- 95.

**Т.В.Богослав, О.О.Кравченко, Л.Ф.Кузнецова,
А.В.Клименко, В.В.Медведев**

Проблемы и перспективы дистанционного обучения в системе последипломного образования в Украине ГЗ «ЗМАПО МЗ Украины»

Резюме. В работе рассмотрены проблемные вопросы существующей системы последипломного образования врачей. Медицинские услуги высокого качества могут быть обеспечены только специалистами, которые

підготовлені в відповідності з оновленими вимогами. Активізувати пізнавальний процес слухачів і розвинути їх комунікативні та творчі навички дозволяють сучасні педагогічні технології. Далішнє вдосконалення та поширення дистанційного навчання з допомогою комп'ютерних технологій вважається перспективним в відповідності з самими сучасними вимогами. В статті освітаються проблеми та перспективи дистанційного навчання в Україні, в тому числі і на основі аналізу результатів анонімного опитування слухачів. Приведені характеристики різних типів інформаційних технологій для дистанційного навчання. Широке використання дистанційних методів навчання дає можливість слухачам підвищувати свою кваліфікацію неопосередковано на робочому місці, що, в свою чергу, підвищить якість викладання. Цей факт дає спосіб покращити якість викладання. Використання сучасних педагогічних технологій дозволяє активізувати пізнавальний інтерес слухачів і сприяє розвитку їх комунікативних та творчих навичок. Сьогодні в Україні метод навчання на відстані дає реальну можливість для далішого професійного зростання медичних спеціалістів і дозволяє їм самим перевіряти свої знання. Цей метод відповідає вимогам і шляхам змін, в яких в нинішнє час потребує система післядипломного освіти в залежності від практичних завдань та вимог часу. Проблема дистанційного навчання потребує далішого вивчення, організаційної та фінансової підтримки.

Ключові слова: післядипломне освіта, дистанційне навчання, стажування, інформаційні технології.

*T. V. Bogoslav, E. A. Kravchenko, L. F. Kuznetsova,
A. V. Klimenko, V. V. Medvedev*

**Distance Education Problems and Prospects in the System
of Postgraduate Education**

**State institute «Zaporizhzhia Medical Academy of Postgraduate
Education of the Ministry of Health of Ukraine»**

The paper focuses on the issues of the current postgraduate medical education. Medical care of high quality can be provided only by such specialists who are trained in accordance with the up-dated requirements. The further improvement and spread of distance education by using computer technologies is considered to be perspective in accordance with the up-to-date requirements. The paper covers the prospects of the distance education in Ukraine, including the anonymous survey. The characteristics of different information technologies for distance education are presented. The wide use of distance methods enables to the postgraduate trainees to improve their skills at the work place, that, in its turn, generates a higher return from education. Applying modern pedagogical technologies makes possible to activate the trainees' cognitive interest and contributes to the develop-

ment of their communicative and creative skills. In our modern age the distance method gives a real opportunity for Ukrainian specialists to further career growth and check their knowledge. The method meets requirements and the changes required by the system of postgraduate education depending on the real world problems and imperatives. This is an important problem that should be further studied as well as supported in organization and financially.

Key words: postgraduate education, distance education, traineeship, information technologies.

Відомості про авторів:

Богослав Тетяна Вікторівна – к.мед.н., доцент кафедри загальної практики – сімейної медицини та гастроентерології ДЗ «ЗМАПО МОЗ України». Адреса: Запоріжжя, Запорож'є, ул.Чумаченко, 49/10; ул.Счастливая, 1, тел.: (0612) 52-85-53.

Кравченко Олена Олександрівна – к.мед.н., асистент кафедри нервових хвороб ДЗ «ЗМАПО МОЗ України». Адреса: Запоріжжя, бульвар Вінтера, 20.

Кузнєцова Любов Пилипівна – д.мед.н., професор кафедри загальної практики – сімейної медицини та гастроентерології ДЗ «ЗМАПО МОЗ України». Адреса: Запоріжжя, бульвар Вінтера, 20.

Клименко Антоніна Володимирівна – д.мед.н., професор кафедри нервових хвороб ДЗ «ЗМАПО МОЗ України». Адреса: Запоріжжя, бульвар Вінтера, 20.

Медведєв Володимир Веніамінович - д.мед.н., завідувач терапевтичним відділенням «Вітацентр». Адреса: Запоріжжя, вул. Седова, 3.

УДК 616.1/.4-058:616.8(07)

© КОЛЕКТИВ АВТОРІВ, 2014

Ю.І. Головченко, О.І. Асауленко, Т.В.Колосова

**ПУХЛИНИ ГОЛОВНОГО МОЗКУ
(Лекція)**

Національна медична академія післядипломної освіти імені П.Л.Шупика

Вступ. Захворюваність пухлинами головного мозку складає 1 випадок на 10 000-20 000 населення. Приблизно у 20 % пацієнтів пухлина головного мозку або його оболонку представлена метастазами злоякісної пухлини іншої локалізації, яка залишається асимптомною.

Мета. Ознайомити слухачів циклів “Спеціалізація з неврології”, “ПАЦ з неврології”, тематичного удосконалення “Актуальні питання неврології”, а також лікарів-інтернів під час їх навчання з основними симптомами, диференційною діагностикою пухлин головного мозку.

Результати. Під час прослуховування лекції лікарі-інтерни, слухачі циклів отримують знання щодо перших ознак пухлин головного мозку, клініки первинних пухлин та метастазів в головний та спинний мозок, тощо. Також в режимі інтерактивного спілкування закріплюють знання, отримані під час лекції шляхом тестових запитань по темі лекції, які були попередньо роздані слухачам на руки.